

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Louis Beek
Titel	Mathilde
Jaar	2010
Uitvoering	Zeelandia /

Copyright (C) 2010 by Louis Beek

MATHILDE

Of: Hoe een Zeeuws meisje een Levend Kunstwerk werd

Louis J.A. van Beek

Speelversie (7)

12 Februari 2010

DE DANS IN DE JURK

Er klinkt muziek. “Let’s stick together” van Bryan Ferry (of iets dergelijks). Mathilde danst in een schitterende Fong Leng jurk. De Tijger. Ze danst. En danst. En draait. Is zich bewust van het feit dat iedereen naar haar kijkt. En ploft tenslotte uitgeput op haar hemelbed neer. En zucht:

Het is warm.

Het is warm hier, ja.

Kan er een raam open?

Ja, het is warm.

Mathilde zingt zacht:

Ik ben jouw beeld

Ik ben jou

Ik ben voor jou

Voor jou ben ik

Alles wat jij wil

Zal ik voor je zijn

Zal ik voor je zijn

Ik praat het liefst uitsluitend over mezelf, en ik heb het liefst dat een ander het ook uitsluitend over mij heeft.

Ik deed leuke dingen voor Willink.

Ik poseerde voor hem.

Willink.

Ik noemde hem thuis AC.

De beroemde portretschilder.

Zijn landschap was ik.

Zijn stilleven was ik.

En 's avonds deed ik wel eens handschoentjes aan.

En een klein pakje.

En Willink vond het dan fijn als het een beetje in mijn vlees sneed.

Dat vond hij heel opwindend.

WIE IK BEN

Ik slaap in een hemelbed.

Dat is toch fantaaastisch.

Deden ze in oude tijden ook.

Ontvingen ze dus op hemelbedden, ja.

Het grand reveil, ja.

Ik hou alleen van hemelbedden.

En verder niet van knusse of gezellige omgevinkjes.

Ingebouwd door meubels, dat vind ik afschuwelijk.

Ik zou het liefst in mijn eigen mausoleum wonen.

Alles met marmer en de muren van albast.

Spiegels zijn ook goed.

Ik zie mezelf dolgraag in een spiegel.

Ik woon het liefst in Versailles.

Kijk mij eens in de ogen.

Kijk goed.

Ik heb drie rijen wimpers op.

Maar kijk goed.

Ik leef in een wereld van extravagaties en illusies.

Ik ben een droomster.

Ik ben een superpoes.

Als men je niet opmerkt kun je net zo goed niet bestaan.

Ik wil niets liever dan een levend kunstwerk zijn.

Ik zou het liefst een idool zijn dat elke dag aanbeden werd.

Ik ben niet creatief, ik ben recreatief.

DE STEWARDESS

Ik heb ook gewerkt hoor.

Ik ben bij de KLM geweest.

Ik was bij Willink.

Willink vond me een beetje moeilijk.

Een moeilijk meisje, dat almaar aandacht wilde.

En hij moest schilderen, creëren, zijn.

Ik was nog niet helemaal mezelf, als het ware.

Ik wilde altijd al veel op reis gaan.

New York.

Bangkok.

Indonesië.

Verre oorden.

En toen kwam de vicepresident van de KLM

Die kocht altijd schilderijen van Willink.

En hij zei: 'Laat het kind maar even op reis gaan'.

Ik kreeg een test, bij de psychiater.

Hij was niet tevreden.

Ze is asociaal.

Samenwerken met anderen, dat zal moeilijk gaan.

Ik zie er weinig heil in.

Maar ja, protectie hè.

Ik kwam toch bij de KLM.

Ik was fantaaastisch.

Ik was een fantaaastische stewardess.

Ik hoefde geen koffie te zetten.

Dat deed de steward.

Ik hielp natuurlijk mee wat er mee te helpen viel.

En ik was volkomen karakterloos.

Dienstbaar voor de klantjes van de KLM.

Ik maakte totaal geen onderscheid tussen wie dan ook, ja.
Iedere passagier behandelde ik als een gast.
Iedere moeder had het allermooiste kind.
Iedere man was een keizer.
Als ik binnenkwam in het vliegtuig voelde je als het ware de afstand, de agressie.
Bij de passagiers, en bij het andere personeel.
O, dat geval, dat kan niet werken, dat staat almaar voor de spiegel, ja.
Dat was niet waar.
Bij mij zat alles muurvast.
Ik had drie rijen wimpers op.
Te hoge hakken, te veel haar.
Maar ik deed alles perfect.
Stipt op tijd.
Precies wat er moest gebeuren deed ik.
Dus ik was eigenlijk model.
Een model stewardess.
Ik was bij de kapper.
We moesten ons haar laten afknippen, ja.
Maar ik ben weggelopen.
Ik wilde niet in hun keurslijf.
Ik dacht: mijn haar is goed.
En ik had gelijk.
Mijn haar stortte niet in als we in de tropen waren.
Die lange vlechten van mij bleven altijd mooi.
En de make-up liep ook niet door.
Ik was een model.
Een model stewardess.
Maar dat was natuurlijk niet genoeg.
Meer wilde ik zijn.
Om mij moest het gaan.

En Mathilde zingt:

IK VLIEG

Kijk papa, ik vlieg

Kijk dan papa, kijk dan papa

Kijk papa, ik vlieg

Kijk dan papa, kijk dan papa

Kijk papa, ik vlieg

Verder wil ik, hoger wil ik

Hoger wil ik gaan

Vrijer wil ik, lossen wil ik

Langs de zon en maan

Naar een ander leven wil ik

Naar een beter oord

Naar mijn vrijheid vliegen wil ik

Zo vlieg ik maar voort

Kijk papa, ik vlieg

Kijk dan papa, kijk dan papa

Kijk papa, ik vlieg

Kijk dan papa, kijk dan papa

Kijk papa, ik vlieg

Suizend vlieg ik langs de sterren

Door de zwarte nacht

Ergens zal die ene zijn

Er wordt op mij gewacht

Naar de grote liefde wil ik
Langs de wilde wind
Vliegen zal ik, vliegen zal ik
Totdat ik hem vind

Kijk papa, ik vlieg
Kijk dan papa, kijk dan papa
Kijk papa, ik vlieg
Kijk dan papa, kijk dan papa
Kijk papa, ik vlieg

HOE HET BEGON

Ik kwam naar Amsterdam.

Ik had niets meer te zoeken in Zeeland.

Kunstgeschiedenis en Latijn ging ik studeren.

Het Lexicon hing al aan de muur.

Ik werd opgevangen door een mooie man.

Mooi van geest.

‘Bent u classica?’ vroeg hij.

Hij voedde me op in de kunst, en later stelde hij me aan Willink voor.

Hij nam mij onder zijn hoede, hij nam mij overal mee naar toe.

Naar het Van Gogh, naar het Stedelijk.

En na afloop van de rondleiding zei hij: ‘Welke schilderijen vind je mooi?’

Ik zei: ‘Willink, de arcadische landschappen.

1900.

Waarschijnlijk is hij al lang ter ziele, ja’.

Dat was hij dus niet.

Er werd een afspraak geregeld met Willink.

Ik kwam bij hem aan.

Willink stond boven aan het trapje van zijn atelier.

Eerst vond ik hem interessant, maar ik was nog niet verliefd.

Ik kwam nog maar pas van school af.

Negentien was ik.

Hij was veertig jaar ouder.

Geboeid was ik.

Door zijn houding, ja.

Een man naar mijn hart.

Niet kinderachtig zijn.

Niet zeuren dat hij moest werken.

Als hij er was, dan was hij er ook voor mij.

Dan had hij alle aandacht voor mij.

En aandacht was wat ik wilde.

Aandacht, ja.

Later sloeg de bliksem wel in hoor.

Het ging me niet eens om de roem.

Toen ik bij hem kwam was hij niet eens meer in tel.

Niet meer in.

Totaal niet hip.

Ne plus en vogue.

Hij was op z'n retour.

Hij had ook geen geld.

Ik wilde bij hem zijn voor zijn werk en voor zijn persoonlijkheid.

Voor zijn schilderijen en voor hem.

Voor hem wilde ik een levend kunstwerk worden.

En voor mij.

Ook wel voor mijzelf.

Wie zelf geen talent heeft, doet het beste in de schaduw van een groot man te leven.

De leeftijd speelde geen rol.
Zijn houding tegenover mij wel.
Hij legde mij in de watten.
Zo begon ons sprookje.
Een sprookje in de seventies.

Ik deed wel eens boodschappen.
Samen met hem.
Maar Willink kookte.
Willink maakte het ontbijt.
Het was een goed draaiend huishouden in feite.
Ik was niet lui.
Ik hield het huis op orde, ik correspondeerde voor hem, ik deed de belastingen, de BTW, ik deed alles.
Later kookte ik nooit meer.
Ik had geen keuken.

WIE WIJ WAREN

Ik wilde een prachtig huis laten bouwen.

Een paleis met een atelier.

Voor hem.

En voor mij.

En voor de wereld.

Maar hij had alleen eten en drinken nodig.

Kleren en geld voor de belasting.

Hij was al iemand.

Maar veel geld had hij niet hoor.

Geen stuiver, toen ik hem ontmoette.

Toen ik studeerde, vereerde ik Willink al.

Mijn mama riep vanuit Zeeland: "Ga nou toch eens met leuke jongens uit."

Ik zei: Nee, ik wil een oudere man, die of rijk of beroemd is.

Niet iemand die je helemaal moet bijstaan, waarmee je lief en leed moet delen.

Ik hou niet van leed.

Ik vond AC fantaaastisch.

Hij nam gewoon bezit van mij.

Ik werd zijn mooie ding.

Ik wilde zijn superpoes zijn.

Nog nooit was er iemand geweest die zo naar mij had gekeken zoals Willink naar mij keek.

Er was een leraar, ooit.

Er was een buurjongetje.

Er was een man van de fietsenwinkel in Terneuzen.

Frits' fietsen.

Maar die vielen allemaal in het niet bij hem.

Bij Willink.

Hij vond mij uniek.

Er was er maar één zoals ik.
Ik viel voor hem.
Toen begon mijn leven pas echt.
En ik had het gevoel dat ik bij Willink was thuisgekomen.

Hij was mijn papa.
Mijn papa de kunstenaar.
Maar het ging goed.
Harmonieus.
Hij was verslaafd aan mij.
En ik aan hem.
Ik hield als een Vestaalse maagd de kachel aan voor Willink.
Ik heb het gezin Willink onderhouden.
Niemand wist meer wie hij was.
Niemand wist wie ik was.
Wie had er van Fong Leng gehoord?
En toen hebben wij elkaar bevrucht.
Ik hem.
Hij mij.
Ik haar.
Zij mij.
Ik ons.
Het was een perfecte driehoek.
En toen werden we gekend.
Toen werd ik pas echt Mathilde Willink.
Zijn Mathilde Willink.
Hij leerde me meedogenloos mezelf te zijn.

Willink.
Ik weet niet of ik hem innig liefhad of mateloos bewonderde.

Hij schilderde.

DE VERNIELING/ DE JEUGD

Mathilde vernielt Willinks schilderij van haarzelf. Portret van Mathilde de Doelder. Ze snijdt het aan stukken in een vlaag van razernij.

Niemand houdt van me!

Niemand houdt van me!

Niemand houdt van me!

Ze huilt.

Niemand houdt van me.

Papa?

Papa is varen.

Papa is weg.

Maar als hij er was, als hij aan wal was wilde mijn moeder hem zien

Papa kwam aan de wal.

Drie jaar was hij op zee, en dan kwam hij met verlof, ja.

Een half jaar was hij dan thuis.

Mijn papa maakte avances bij mijn moeder.

En het gevolg was ik, ja.

Ik ben als het ware een kind van de liefde.

Ik was al een liefdesbaby voor iemand daar ooit van gehoord had, ja.

Maar ik moest weg.

Ik werd weggedaan.

Ik was overgeheveld naar mijn oom.

Bij de patertjes!

Daar zat ik ook!

En ik kwam met tussenpozen bij mijn moeder.
Veel contact had ik niet met haar.
De tantes waren lief voor me.
De ooms ook.
De ooms waren erg lief voor me.
De tantes wilden mij wel weer weg op den duur, ja.
De ooms waren erg lief voor me.
Ik ben door mijn ooms opgevoed.
En door mijn leraren.
Zij hebben mij echt gevormd.
Een jaar of 15, 16 was ik, en toen had ik wat met een leraar, ja.
Ik had er geen erg in.
Dem Reinen ist alles rein.
Mijn geest is onverbrand.

Zelfstandig was ik nooit.
Ik weet zelfs niet wat dat woord betekent, zelfstandig.
Ik was altijd al totaal onaangepast.
Alles werd altijd voor mij gedaan.
Ik ben altijd afhankelijk geweest.
En daardoor in een zekere chantabele positie.
Ik was aangewezen op de gunsten van anderen.
Van mijn ooms, en noem maar op.
Ik was weliswaar favoriet, maar de macht had ik niet in handen.
Nog niet.

Thuis was ik nooit.
Ik was altijd... elders.
Maar op die grote boerderijen vond ik het wel fijn.
Daar speelde ik ook.
Alleen.

Als Cinderella, als prinses.
Met de paarden.
Er was een beeldschoon wit paard.
Mijn lievelingspaard.
Een mooie witte schimmel.
Het Paard van Sinterklaas!
Zo noemde ik hem.
En hij werd aangereden, zomaar, op een dag.
Dat zie ik nog steeds voor mijn ogen, ja.
Al dat bloed op dat schitterende witte paard.
Dat vond ik erg, erg, erg aangrijpend.
Het paard ging dood.
Dood ging het paard.

Terneuzen.
Breskens.
Hulst.
Sint Jan Steen.

Ik weet helemaal niet wat familiebanden zijn.
Ik weet het echt niet.
Door een moeder ben ik niet opgevoed.
Maar ik denk daar überhaupt niet aan.
Ik geloof dat ze nog wel ergens is en leeft.
Ik zou het niet zeker weten.
Moederliefde.
Ik weet niet wat ik mis, want ik weet niet wat het is.
Het kan zijn dat ik iets mis.

Mama ben je daar?
Ben je daar voor mij?

We maken onze eigen waarheid, ja.

Ik maak mijn eigen waarheid.

Ik maak mijn eigen sprookje.

Bent u een man?

Nee.

Bent u een vrouw?

Jaaaa.

Bent u bekend van radio en televisie?

Jaaaa.

Bent u regelmatig op televisie?

Ja, ook.

Doet u iets in de kunsten?

Ja hoor.

Vertelt u altijd de waarheid?

Misschien.

Houdt u van uw ouders?

Nee.

Ja.

Heeft uw moeder u weggegeven?

Ja.

Heeft uw moeder u weggegeven?

Nee.

Komt u uit Zeeland?

Ja hoor.

Bent u gelukkig?

Nee hoor.

Heeft uw moeder voor u gezorgd?

Ja.

Soms.

Geloof u in sprookjes?

Jaaaa!

Komen sprookjes uit?

Soms.

Schrijft u uw eigen verhaal?

Ja.

Maar deze keer loopt het niet goed af, mama.

Mama?

Mijn papa de kunstenaar houdt niet meer van me.

HET SCHILDERIJ

Toen hij dat schilderij opzette, schetste, zag ik hoe hij mijn gezicht opbouwde.

Eerst waren het uitgewaaierde vegen.

Alsof ik langzamerhand als lijk uit elkaar viel.

Ik moest denken aan dat verhaal van Edgar Allen Poe: die man die door hypnose een lijk in leven houdt.

Dan verzwakt de hypnotische kracht en het lijk smelt uiteen in klodders lichaam.

Ik heb erbij gehuild, maar toen werd het mooi.

Toen werd ik mooi.

Toen werd ik iemand.

Toen werd ik van hem.

Toen werd ik zijn schilderij.

Eeuwige schoonheid in een schilderij.

JURKEN

Kijk eens!

Kijk, Fong Leng!

Mooi hè.

Ik collectioneer ze echt hoor.

Ik ben een hartstochtelijk collectioneur.

Ik heb Fong Leng werkelijk van harte lief.

Zij is mijn rookgordijn.

Niemand hoeft te weten wie ik werkelijk ben.

In kunst te leven, kunst te zijn.

Als mijn vader thuis kwam van de zee...

Het fijne was, hij had natuurlijk schuldgevoelens naar zijn gezin toe.

Naar mij toe.

En dan nam hij de meest beeldschone brokaten stoffen voor mij mee, en jade, en ivoor.

Daar is mijn liefde voor de mooie dingen des levens begonnen, ja.

En ik verkeer daardoor nog altijd in de mening, ja, hoewel ik natuurlijk verstandelijk beter weet, ja, maar gevoelsmatig verkeer ik nog altijd in de mening dat dus elk woord wat men zegt over liefde en het hele scala, trouw enzovoorts, dat dat dus onderstreept moet worden met daden, ja, met cadeaus onder andere.

En Willink voelde dat aan.

Die wist hoe je een meisje een plezier deed.

Hij gaf me jurken, hij gaf me Fong Leng, en ik gaf hem mijzelf.

Ik zou nog liever failliet gaan dan dat ik mijn jurken zou moeten verkopen.

Zij zijn mij.

Iedereen zei dat ik ze moest wegdoen.

Ze weten niet wat ze zeggen.

Ik zou het afschuwelijk vinden.

Moord en doodslag van mijn kant.
Je doet toch niet je eigen identiteit de deur uit?
Dit is wie ik ben.
Ze zijn mijn tweede huid.
Ik leefde in de dependance van Fong Leng.
Het zijn mobiele kunstwerken.
Ze staan niet voor niets in een museum!
Dat was de enige juiste bestemming, na mijn lichaam natuurlijk.

Met de jurken werd ik het levend kunstwerk!

Mathilde zingt:

De Diva van Amsterdam
Het meisje uit Zeeland
Een diva in Amsterdam
Een slagschip door de PC Hooft
Waar zelfs mijn Willink in gelooft
In goudgeel glanzende brokaat
Als een kunstwerk over straat
Een meisje uit Terneuzen
De Diva van Amsterdam

De samoerai.
De beroemde jas met de panters, ja.
Van goudleer, loodzwaar, dat weegt wel ettelijke kilo's.
Zeven kilo Pierrot.
Het zijn sterke schouders die de weelde kunnen dragen.
Het Chinese liefdespaartje.
De phoenixsssss...
Dat ben ik natuurlijk zelf, ja.

Ik herrijs keer op keer op keer.

En de vazenjas, dat is de laatste die AC aan mij cadeau deed.

Drie maanden is eraan gewerkt.

De jurken gingen niet met het meisje aan de haal hoor.

Mathilde eronder bleef een begrip.

Ik bleef Het Fenomeen.

Aandacht is goed.

Het hoeft heus niet altijd een briljantje te zijn.

Maar het helpt wel, ja.

Het gaat erom dat ik ze mooi vind, en welke wereld ik wens te scheppen.

Ik vind het kunstwerken.

Ik doe wat kinderen doen.

Ik ben een sprookje.

Cinderella!

Een Zeeuwse Cinderella!

Ja!

Sloeg de klok al twaalf uur?

DALI

Ik reisde naar New York.

Van Terneuzen, via Amsterdam naar The Big Apple!

Er moest een nieuw sprookje gecreëerd worden.

Dat moest.

Ik kwam daar aan, en voelde me meteen thuis.

Het was fantaaastisch!

Iedereen dacht dat ik actrice of model was of dergelijke.

Daar zijn ze het gewend als je volslagen jezelf bent, en kijken ze niet op van een Fong Leng creatie.

Ze vonden de jurken fantaaastisch!

Ik voelde me als een vis in het water, men hield van mij.

Langs de wolkenkrabbers, door de rechthoekige straten... zoveel grandeur!

Zoveel stijl!

Zoveel taxi's!

Zoveel mensen!

Maar het ging mij om één man.

Dali.

Ik wist waar hij logeerde, dus daar moest ik heen.

En ja hoor, ik was nog niet koud een dag in Amerika of de volgende dag ging de telefoon.

Oui... oui...

Ik werd opgenomen in zijn hofhouding.

Hij was de koning, hij had een hofhouding.

Zijn secretaresse, zijn publiciteitsmensen, zijn persoonlijke assistentes...

Alles werd voor hem gedaan.

Alles werd voor hem geregeld.

AC was niets vergeleken bij deze man.

En die snor!

Ik werd uitgenodigd op zijn feestjes.

Moest toekijken bij zijn orgiën.

Dat wilde ik niet.

Dat kon ik niet.

Ik deed gewoon of ik het niet begreep.

En na een paar keer zei hij: “Yes, Mathilde. Confusion, confusion...”

Het was eigenlijk tamelijk gênant.

Maar ook wel weer fantaaastisch.

Ach ja.

Er zat een vrouw tussen.

Zij bewaakte Dali zoals ik Willink had moeten bewaken.

Het was goed dat hij bewaakt werd, anders werd hij in beslag genomen door andere vrouwen.

Door mij, bijvoorbeeld.

Ach, Amsterdam...

Men was mij nog niet vergeten.

Daar zorgde ik wel voor.

Op televisie op mijn hemelbed.

Mathilde danst alsof ze het stralende middelpunt is van alweer een heerlijk feestje. En zingt:

HET FEEST

Feest is rijkdom om te vieren

Wat er maar te vieren valt

Feest is luxe, feest is vuurwerk

Dat goed knettert, dat goed knalt

Feest is energie die telkens

Al mijn krachten samenbalt

Feest, en feest, en vier het leven

Wat je nog te leven rest

Feest, en feest, en vier het leven
Wat je nog te leven rest

Feest is groots en gul genieten
Van mezelf en van elkaar
Feest is zoeken naar de grenzen
Tussen veilig en gevaar
Feest is reddeloos ontladen
Zonder 'als' of 'nee' of 'maar'

Feest, en feest, en vier het leven
Wat je nog te leven rest
Feest, en feest, en vier het leven
Wat je nog te leven rest

Feest, en feest, en blijf maar feesten
Nu ben ik echt op mijn best
Feesten, zonder maar te denken
Ben ik soms wat overdressed?
Feest, geniet totdat je eindelijk
Al je dorsten hebt geleest

Feest, en feest, en vier het leven
Wat je nog te leven rest
Feest, en feest, en vier het leven
Wat je nog te leven rest

ELEMENTAIR

Ik ben heel elementair.

Ik voel heel elementair.

In mijn hele doen en laten ben ik eigenlijk heel elementair.

Eigenlijk heb ik nog nooit iemand ontmoet die zó elementair is als ik dat ben.

Ja, Willink.

Ik ben ook heel rudimentair.

Heel rudimentair.

Ook wel, ja.

Maar lang niet zo rudimentair als elementair.

Want elementair ben ik toch wel heel bijzonder, ja.

Bijzonder elementair.

Dat ik daarnaast ook nog een tikje ordinair ben, dat moet men er maar bij nemen.

Misschien geef ik iets teveel om mezelf.

Iets teveel, ja.

Ben ik kunstwerk of mens?

Ik ben al te ver heen denk ik.

Ik ben een elementair kunstwerk.

NA HET SPROOKJE

Dat Willink mij aan de kant heeft gezet.

Dat dus, ja.

Zonder Willink was ik zo kwetsbaar.

Als voorheen, ja.

Alleen zijn vind ik afschuwelijk.

Dat kan ik niet.

Nog steeds niet.

Ik heb iemand nodig die van mij houdt.

Of me bewondert.

Daar weet ik het verschil niet zo goed tussen.

Maar ik kan van iemand houden.

Ik kon van hem houden.

Ik kon van Willink houden.

Ik was bereid een tweede rol te spelen.

Willink was een kunstenaar, en zijn eerste aandacht en hartstocht moet uitgaan naar zijn werk.

Anders deugt het werk niet.

Ik wilde een persoonlijkheid zijn die zichzelf volledig handhaaft, maar die de ander de vrijheid gunt om zijn werk te doen.

Mijn galerie...

Met mijn schilderijen.

Ik mocht de galerie niet Willink noemen.

Alsof je een veertien jarig begrip zomaar kon uitwissen!

Op De Doelder kwamen geen mensen af hoor.

Mathilde werd het.

Het zag er beeldschoon uit, met een prachtige trap waarvan ik kon afdalen.

‘s Morgens een kopje koffie bij Frank Govers.

Met een gebakje natuurlijk.

Maar niet teveel hoor.
Ik moet wel op mijn lijn letten.
Ik werd overal uitgenodigd.
Amsterdam onderhield mij.
Beatrix en Mathilde, iedereen wist wie dat waren.
En iedereen wilde mij op feestjes en partijen, ja.
Dan hing ik het partybeest uit.
Wat hoor ik?
Is hij bij je weg?
Vertel!
En dan deden ze hun verhaal bij dat malle mens.
En ik vertelde alles weer aan de pers.
Ger, Joop.
En Henk.
Ik kreeg genoeg aandacht.
Maar of er iemand echt van me hield?

Mathilde ligt op haar hemelbed. En zingt:

EINDE VAN DE RIT

Als ik over hoofden wandel
Vraag ik wie mijn vrienden zijn
Als ik door mijn dromen wankel
Vraag ik wie mijn vrienden zijn
Als ik 's nachts na weer een feestje
Neerval in mijn hemelbed
Vraag ik wie ik op kan bellen
Aan het einde van de rit

Als ik zin heb om te wenen
Vraag ik wie mijn vrienden zijn
Als ik zin heb om te zeuren
Vraag ik wie mijn vriend wil zijn
Als ik door een trouwe taxi
Voor mijn deur wordt afgezet
Vraag ik wie er voor mij zijn wil
Aan het einde van de rit

En ik hoef niet meer te vragen
Wie er nog mijn vriend wil zijn
Want om vrienden iets te vragen
Ben ik toch te trots, te klein
Als ik 's nachts weer licht beneveld
Neerval in mijn hemelbed
Ween ik zomaar met mezelf wat
Aan het einde van de rit

Die andere vrouw had hem van mij afgepakt, ja.

Willink zei later: ‘Mijn huwelijk met Mathilde was een vergissing’.

Nou ja, dat was zijn zaak.

Ik vond het geen vergissing.

Hij zei het ook over Wilma, zijn eerste vrouw.

Dertig jaar Wilma, en veertien jaar ik.

Als je bijna vijfenveertig jaar nodig hebt om een vergissing in te zien, dan vind ik dat wel merkwaardig, op z'n zachtst uitgedrukt.

Ik dacht dat ik hem liefde gaf, op mijn manier, maar het schijnt toch niet voldoende te zijn geweest.

Blijkbaar is er een gemis in mijn gevoelens, of ze zijn geretardeerd.

Het moet altijd om mij gaan.

Een man moet mij adoreren.

En mij accepteren zoals ik ben.

En mij niet zeggen dat ik moet veranderen.

Maar dat neemt niet weg dat ik wel degelijk de aandacht voor een ander kan opbrengen.

Als de interesse daar maar is, ja.

De interesse, voor mij.

Maar de kunstenaar mag altijd eerst.

Willink was weg en de wereld glansde niet meer.

Weg was de glans.

Mijn glimlach was er nog, maar kapot.

Het beeld van ons samen was verkrumeld, verbrokken, verbrand tot een hoopje as.

OVER ONTROUW EN ANDERE VROUWEN

Ik mis Willink.

Nog elke dag.

Maar ik ben een groot fregatschip dat de wilde zeeën en oceanen bevaart.

Weliswaar met gescheurde zeilen, een beetje zigzaggend, maar het vaart, ja.

Ik kan een furie zijn.

Dan ben ik tien keer zo sterk.

Dan sla ik alles kapot.

Als Willink erbij was geweest, toen, had ik een mes in zijn hart geplant.

Om daarna natuurlijk dramatisch neer te zijgen bij zijn lichaam en hartstochtelijk te wenen.

Maar hij was er niet, dus het werd een schilderij.

Dat was ook een dolkstoot.

Dat mijn man een verhouding had met Sylvia Quiell moest ik lezen in de krant.

Die del van een Quiell.

Daardoor raakte ik buiten mezelf van woede.

Ik heb alles kapot gegooid, vernield, verwoest.

Maar daarna had ik er spijt van.

Van het vernielen van een kunstwerk.

Ik stel het kunstwerk boven de meester.

Goede kunst is onsterfelijk.

En dus gaf ik hem zijn huis en atelier terug.

En ik kreeg het appartement tegenover hem.

Weteringschans 22.

Amsterdam onderhield mij.

Amsterdam hield van mij.

Als ik vergeten zou worden, zou ik drastisch moeten worden ingegrepen.

Zelfmoord, ja.

Maar uiteindelijk wist ik ook wel dat dat geen oplossing zou zijn.

Ik heb de echtscheiding nog willen rekken.

Ik wilde met een navelstreng aan AC verbonden blijven.

Maar van uitstel kwam geen afstel.

Wat was ik jaloers.

Ik heb de jaloezie uitgevonden.

Ik heb lopen krijsen, vraag het aan de burenen.

Maar rivaliteit onder vrouwen ken ik niet.

Uiteindelijk kon de del er niet veel aan doen.

Als een man een andere vrouw kiest, dan hoeft je niet boos te zijn op haar.

Het algemene patroon is anders, vrouwen vliegen elkaar doorgaans in de haren om een man.

Maar dat is onzin.

De man weet en de man kiest, ja.

Je moet niet die vrouw aanvallen maar die man.

En dat heb ik gedaan.

Die vrouw is een quantité négligeable.

Vrouwen houden krampachtig aan hun huwelijk vast, ik weet niet of dat in mijn aard ligt.

Ik geloof van niet.

Geen compromissen, alles of niets!

Mijn keuzes zijn voor eeuwig, tot de laatste snik.

Dat Willink voor de bijl ging bij de eerste de beste vrouw die avances maakte en daarvoor bezweek, dat was onverteerbaar.

Diep treurig.

Diep treurig, ja.

DE NIEUWE LIEFDE?

Dicky.

Dicky noemden ze hem.

Ik noemde hem mijn nieuwe liefde.

Het was beangstigend.

Hij was mijn minnaar.

Willink was mijn schepper.

De paters hebben vroeger wat aan het Zeeuwse meisje geknoeid, ja, maar Dicky was mijn eerste echte minnaar.

Dat ging niet meer over hand- en spandiensten, ja.

Of over een ontbijtje op bed.

Hij is de enige die mijn lichaam ooit echt heeft bemind, begrijp je.

Bezeten.

Hem schrok ik niet af.

Hij was een killer.

Tot alles in staat.

Hij was geen gewone ondernemer.

Hij zat in de genotsmiddelenindustrie, ja

Ik kwam ineens met beesten in aanraking.

Een andere wereld.

Fascinerend maar gevaarlijk.

Zo gevaarlijk.

Er gebeurden dingen die het daglicht niet konden verdragen.

Dat kwam goed uit, dat kon ik ook niet.

Ik ben een nachtvlinder!

Ik was de koningin van de nacht!

Hij kon me aan.

Ik ben open.

Eerlijk.

Dat schijnt nogal hard aan te komen nu en dan.

Ik stond er voor 1000 procent achter mijn Dicky.

Ik had soms nog wel snelle en hevige huilbuien.

Driftig ben ik, en impulsief.

Ik heb een schilderij van AC vernield.

Maar een maagzweer heb ik nooit gehad.

Maar ik wist te veel.

Ik was losgeslagen.

Ik gleed af.

Toch deed ik echt mijn best.

Om het in stand te houden.

Om alles.

Om alles in stand te houden.

Om mijn imago.

Ik had nog een voorraad make-up voor jaren.

Dat was speciale verf.

Die had Willink voor me gemaakt.

Voor ik wegging.

Ik weet niet precies het procedé maar ik weet dat hij een soort witte Leichner stift gebruikte, en dan poeder om de kleur te maken en dan een zekere olie, en dan maakte hij het warm, en daarna stolde het en dan had ik make-up.

Het blijft zitten zolang je wil.

Ik kan ermee zwemmen.

Mee wenen.

Alles.

Alleen de wimpers doe ik af.

Als ik 's morgens wakker word zie ik er al opgemaakt uit.

Alleen geen wimpers dan.

En de haren zijn los.

Ik slaap nooit zonder make-up.

Nooit.

Nimmer.

Never ever.

Ik geloof zelfs dat het beter is.

Elke vrouw zit elke avond maar te poetsen.

Ik doe niets aan die huid.

Mijn huid blijft rustig.

Maar na drie dagen moet het opnieuw.

Anders droogt het teveel uit, ja.

Om er uit te zien als Queen Elisabeth, dat ging me dan weer iets te ver, ja.

Willinks make-up.

Hij had er schatrijk mee kunnen worden, ja.

Ik had nog een hele voorraad.

Ik kon nog jaren voort.

Met een nieuwe liefde, en met oude make-up.

Maar de liefde liet zich niet zo makkelijk vernieuwen.

Het gaat op en neer.

De Zeeuwse dijken zijn krachtig, ze zijn nog niet bezweken.

HET EINDE

Ik heb hem vervloekt.
Ik heb zijn schilderij vernield.
Portret van Mathilde de Doelder.
Het parelhesje.
Dick Holthaus.
Klinkt meer als een banketbakker.
Het liefst had ik alles vernield.
Ik ben hysterisch geweest.
Ik heb hem verwenst.
En mezelf.
Ik heb geprobeerd hem te vergeten.
Dat gaat niet.
Hij is een stukje van mij geworden.
Ik heb zoveel van hem gehouden.
En nu doe ik dat opnieuw.
Hij is niet meer bij mij.
Daar heb ik om geweend.
Wastafels vol tranen.
Maar nu is het genoeg.
Ik blijf toch bij hem.
Zo is het maar net.
Ik was nog wel eens bij mijn zusje.
Mijn lieve Cerilla.
Zij begreep mij.
Zij was er voor mij.
Maar ik niet voor haar.
Ik was nog wel eens in Zeeland, hoor.
En dan wandelde ik in vol ornaat door Terneuzen.
En langs het strand, ja.

En Mathilde zingt:

MEISJE (VOOR PAPA)

Het koude, woeste water
De duinen en het gras
Ik voel de zon zacht schijnen
Op het meisje dat ik was

Ik sta wat te genieten
Van de stilte in de wind
En zo word ik teruggevoerd
Van kunstwerk weer naar kind

Ik spring langs smalle paadjes
De plekken die ik ken
Hoe kon ik mij vergeten zijn
Het meisje dat ik ben

En in die rust, die kalmte
Voel ik jou heel dichtbij
Je maakt haar in me wakker
Het meisje, diep in mij

En ik zal hier nog komen
Met jou, voorbij m'n pijn
Jij zal hier met mij lopen

Ik zal jouw meisje zijn

Ik zal jouw meisje zijn

DE DOOD

Ik wilde... ik wilde...

Fong Leng heeft me nog opgemaakt, voor ik begraven zou worden.

Een grote wond.

Die moest worden weggewerkt met heel veel make-up.

Maar dat was ik wel gewend, ja.

‘Vermoedelijke zelfmoord met als mogelijk motief: geestelijk lijden.

Een pistoolschot in het linkeroor en de rechterslaapstreek’

Dat was het politierapport.

Dat was de officiële lezing.

Het was fantaaaaastisch.

Mensen op de kist.

Taxichauffeurs.

Duizenden mensen.

Maar hij was er niet.

Dat mocht niet van haar.

Van die andere vrouw.

Maar het was wel Mijn Dag.

VOORBIJ

Niets meer, niets meer over.

Niets meer wat er was.

Wat ik in je ogen las.

Alles is geweest.

Voorbij, voorbij het feest.

Van jij en ik, wij samen.

Nooit meer, nooit meer samen.

Het boek is uit, is dicht.

Nu niet langer licht.

Voorbij het feest, voorbij

Voorbij het feest, voorbij

Ik wilde een mysterie worden.

Ik wilde op ieders lippen liggen.

Ik wilde nog zolang...

Als Zeeuws meisje dan wel, ja.

Ik wilde...ik wilde...

HET AFSCHEID

Het is koud.

Het is koud hier, ja.

Staat er een raam open?

Nee, het is koud hier.

HET AANKLEDEN

*Mathilde kleedt zich langzaam aan in haar mooiste een Fong Leng-jurk. Dat kost wat moeite, maar dan staat er ook wat. Ze werkt haar make up bij. Met een schilderspenseel. Ze is haar creatie geworden, ze is het schilderij: **Afscheid van Mathilde** van haar ex-man.*

De jurken zijn verkocht.

Aan de lachende jetset.

Afscheid van Mathilde noemde hij mijn laatste portret.

Dat is toch wel erg, ja.

Hij schilderde me ons huwelijk uit.

Vorbij.

Vorbij het feest.

Was ik mooi?

Eigenlijk wel.

Ik was zijn op één na mooiste schilderij.

Het portret van mijn voorgangster was mooier.

Wilma.

Maar ik was zijn Zeeuwse Florentijnse prinses.

En ik blijf voor altijd 38.

Mijn schoonheid is vereeuwigd in zijn schilderijen.

Dat AC mij later ontkend heeft doet niks af aan het feit dat hij heeft geholpen mij onsterfelijk te maken.

Door mij afhankelijk van hem te maken werd ik iemand.

Ik creëerde mijzelf, door hem.

Ik was toch een begrip.

Ik was Het Fenomeen.

Ik was een ster.

Ver voor alle andere non valeurs.

Ver voor alle would be sterretjes van vandaag de dag.

Ik WAS iemand.

Ik BEN iemand.

Ik ben Mathilde.

En Mathilde zingt:

KOUD

Heb me lief

Raak me aan

Vind me zacht

Heb me lief

Stel geen vragen

Min mij, min mij

Min mij, min mij

Ik ben jouw beeld

Ik ben jou

Ik ben voor jou

Voor jou ben ik

Alles wat jij wil

Zal ik voor je zijn

Zal ik voor je zijn

Streel mij

Min mij

Vind me de enige

Ik ben jouw antwoord

Stel geen vragen

Min mij, min mij

Min mij, min mij

Januari 2007 - Februari 2010